

Referat fra budgetsamråd den 18. maj 2022

Velkomst og sang

Formand Lars Thruesen bød velkommen, og forsamlingen afsang "Hilsen til forårssolen".

Herefter blev der foretaget navneopråb for at sikre, at alle menighedsråd var repræsenteret, hvilket de var. Der var 41 personer i salen, inkl. ansatte og oplægsholdere.

Nyt fra ProvstiSkyen

Lars Thruesen overlod ordet til Michael Thruesen, der præsenterede ProvstiSkyen og den udvikling, den har gennemgået siden dens start i 2013. Han gennemgik de 5 hovedformål, der udgør strukturen i systemet, ligesom han viste, hvilke data, der skal tastes ind i systemet og de grafer, der kommer ud af analysen.

Målet med systemet er at opnå større solidaritet og gennemsigtighed i økonomien i og på tværs af sognene. Som sådan er formålet ikke at anvise et bestemt resultat for de enkelte kirkekasser, men at bruge ProvstiSkyen som et analyseredskab, der kan sige noget om, hvilken ligning et givent sogn af en given størrelse kan forvente ud fra de regnskaber og data, der er lagt ind i systemet. Og ud fra den forventning skabe en dialog om driftsrammerne for de enkelte kirkekasser.

Udfordringen er, at det er fællesskabet, der skal være villig til at betale, hvis nogle sogne har forholdsvist større forbrug end andre. Derfor er det godt, at systemet kan hjælpe os med at påpege forholdene, så vi kan finde forklaringer. Det er op til de enkelte sogne at prioritere inden for rammen, så det er muligt at vælge større forbrug inden for et område, som kan hentes hjem på et andet.

Provstiudvalgets opgave

Herefter redegjorde Lars Thruesen for provstiudvalgets overordnede opgave og udfordringer, når økonomien skal fastlægges og midlerne fordeles. Udfordringen for provstiudvalget er at ramme den rigtige balance mellem kirkekassernes driftsrammer og de fælles pulje- og anlægsmidler, der prioriteres til de opgaver, der bedst løses i fællesskab. Provstiudvalget skal på samme tid respektere menighedsrådenes frihed til at forvalte egne, frie midler, men samtidig i sit økonomiske tilsyn med menighedsrådene medvirke til at undgå ophobning af frie midler uden formål.

Provstiudvalget ser økonomien solidarisk på tværs af sognene. Derfor bør menighedsrådene selv spare op til mindre anlæg, men det er ikke god økonomisk forvaltning selv at spare op til større anlægsprojekter, fordi det binder midler, der kunne anvendes mere konstruktivt andre steder, og fordi det er hele formålet med provstiets fælles anlægspulje. Men der er også en balance mellem selv at spare op til mindre anlæg og hvilke anlæg, der kan søges til, og hvilke man ikke kan forvente at få midler til. Lars Thruesen medgav, at provstiudvalget ikke nødvendigvis har været helt konsekvent i, hvem der har fået til hvad, hvilket også afspejler forskellene mellem sognenes økonomiske forhold. Provstiudvalgsformanden mindede til sidst menighedsrådene om, at de ikke

behøver at bekymre sig om at have for få frie midler, fordi der er spændt et bredt sikkerhedsnet ud under sognene i form af både likviditet stille til rådighed af provstiet, samt 5%-midler og desuden den fælles udviklings- og anlægspulje.

Kai Frank Nielsen fra Viby Menighedsråd tog herefter ordet for at gøre opmærksom på sin utilfredshed med provstiudvalgets politik over for Viby. Han anførte, at provstiudvalget har presset menighedsrådet de senere år ved at kræve besparelser på kirkegården, og at besparelserne skal være med til at finansiere den forestående omlægning af kirkegården. Kai Frank Nielsen mente ikke, at analysemodellen kan sige noget om, hvordan man bedst driver en kirkegård.

Lars Thruesen henviste til, at der har været dialog mellem menighedsrådet og provstiudvalget om Viby Kirkegård siden 2018. Her blev der indgået en aftale mellem menighedsrådet og provstiudvalget om at nedbringe det høje udgiftsniveau på kirkegården. I budgetårene 2017 og 2018 blev Viby Kirkekasse reguleret med 175.000 kr. Budgetanalysen i 2019 viste, at Viby Kirkekasse skulle afgive yderligere 600.000 kr. pr. år på grund af kirkegårdens høje udgiftsniveau. I stedet for at nedsætte ligningen til kirkekassen, besluttede provstiudvalget, at menighedsrådet skulle hensætte de sparede midler fra kirkegårdens drift til omlægning af kirkegården. Ud af de 600.000 kr. lod man kirkegården beholde 200.000 kr., fordi kirkegården er plejekrævende. I 2020 kunne der overføres 100.000 kr. fra kirkegårdsdriften til kirkekassens øvrige drift, mens menighedsrådet fra 2021 skal hensætte 100.000 kr. pr. år. Resten af besparelserne ville Viby Menighedsråd få lov til at overføre til aktiviteter. På økonomimødet mellem menighedsråd og provstiudvalget den 8. april 2021 blev aftalen fornyet. Ikke desto mindre er udgifterne igen steget med 150.000 i driften af kirkegården. Provstiudvalget holder møde med Viby Menighedsråd om sagen den 24. maj, da denne sagsbehandling ikke egner sig til budgetsamråd. Men fakta er, at Viby Kirkegård nu i mange år har haft overforbrug på kirkegården, som resten af fællesskabet må betale, ligesom kirkegården også sluger midler fra Viby Sogns andre udgifter. Hvor længe skal vi acceptere dette? Forklaringen skyldes udelukkende merforbrug af personale.

De fremtidige økonomiske udsigter og brugen af ProvstiSkyen

Jette Marie Bundgaard-Nielsen forsikrede om, at provstiudvalget vil fortsætte din hidtidige linje for den økonomiske politik gennem dialog med menighedsrådene, både til budgetsamrådene og de individuelle økonomimøder, der afholdes hvert andet år. Herefter fortsatte hun aftenens program ved at levere et rids af udviklingen af økonomien i Århus Søndre de sidste 6 år, inden hun kastede blikket på de fremtidige økonomiske udsigter ud fra det sted, hvor vi står nu.

Modsat teksten i aftenens første sang bliver alt ikke skåret ned i Århus Søndre Provsti. Tværtimod er der gennem de senere år blevet opbygget en stadig stærkere økonomi.

I 2016 havde provstiet en samlet låneprofil på 5-6 millioner, hvilket gjorde, at der ikke var meget til overs til driftsfremskrivninger og anlæg og fælles puljer til udvikling. Fra budgetudvalget i Århus blev der tildelt 2 millioner kr. til Søndre fra Vestre. Men de væsentligste faktorer i at genoprette økonomien er, at menighedsrådene og provstiudvalget i fælles solidaritet blev enige om nogle år

uden fremskrivning af driftsrammerne. Og at Århus i hele perioden har været begunstiget af, at befolkningsvæksten har været højere end nedgangen i medlemstallet. Væksten alene har sikret hvert provsti ca. 1.200.000 kr. oveni fremskrivningen for den almindelige ligning hvert år.

Desuden har en væsentlig del af budgetstøttemodellens formål været redskaber til at kunne omfordele midler fra de store bysogne til vækstsognene i forstæderne.

Derfor er der nu en god økonomi, som har tilladt, at der de to seneste budgetår igen er blevet lavet fremskrivninger på kirkekassernes driftsrammer. I 2022 blev lønnen fremskrevet med 1,7%, og i 2023 bliver hele driften fremskrevet med 1,7%. Med fremskrivningen på 1,7% følger dog også en beslutning om, at menighedsrådenes frie midler uden formål kun må udgøre 150.000 kr. Provsten mindede desuden også om provstiets likviditet samt 5%-midler og puljer som sikring af sognenes økonomi.

Fremtiden

Det fremtidige billede er dog mere uvist. Budgetprovsten for de fire provstier i Århus har lavet beregninger på den formodede udvikling efter, at der er sket en opbremsning i Århus' befolkningsstiltvækst i 2021. Væksten ligger fortsat over medlemsfaldet, men den mindre vækst betyder alligevel, at hvert provsti får 1.000.000 kr. mindre fremover. Den mindre vækst kan betyde en opbremsning i fremskrivningen af driftsrammerne. Århus Nordre har f.eks. kun fremskrevet med 0,5%. Det er en balance, vi må følge de kommende år.

Provsten spurgte herefter retorisk, hvordan vi skal bruge ProvstiSkyen fremover? Dens store styrke er netop, at den kan analysere de enkelte kasser og lave individuelle vurderinger af kasserne. Men hidtil er den ikke blevet brugt på denne måde, fordi der trods de enkelte kassers forskelligheder blot er blevet smurt midler ud med bred pensel. Så dialogen mellem menighedsråd og provstiudvalg er vigtig i fordelingen af midlerne – sammen med balancen mellem drift og anlæg og puljer.

Jette Marie Bundgaard-Nielsen understregede, at der har været og er puljet rigtig mange driftsmidler til at løse fælles opgaver, som ellers ville have betydet, at der skulle over 600.000 kr. mere ud i de enkelte kasser, hvis menighedsrådene skulle løse de opgaver. Alene betalingen af de indefrosne feriemidler ville have betydet en fremskrivning på over 6% til kirkekasserne.

Et andet spørgsmål, der trænger sig på, er, hvordan vi er kirke fremad, når medlemstallet daler. Der er mange forstadssogne i Søndre, hvor præster og menighedsråd står i drift til halsen med alle de kerneydelser, der skal leveres i form af dåb, vielser, bisættelser osv. samtidig med, at omverdenen kalder på præsternes ressourcer i samarbejder med omverden og civilsamfund.

Provsten talte for at bevare den fælles solidaritet og være indstillet på, at fordelingen af økonomien i provstiet er et spørgsmål om gynger og karusseller i fællesskabet. F.eks. skal der være gode argumenter, hvis et sogn tildeles ekstra driftsmidler, da det altid er fællesskabets midler, der skal være i stand til at betale.

Endelig lød der en opfordring til at drøfte kompendiet hjemme i menighedsrådene.

Husholdningsbudgettet.

Anlægsønsker og andre tal blev ikke gennemgået minutløst, men provsten redegjorde for bevægelserne i husholdningsbudgettet. Væksten sikrer 1.300.000 kr. mere fra budgetudvalget og hele driftsrammen som nævnt fremskrives med 1,7%. Århus Stiftsråd opkræver 1,5 gange så meget i stiftsbidrag, da Himmelske Dage skal afholdes i stiftet (Silkeborg) i 2023.

Budgetreserven er uændret, fordi der er brug for midlerne. F.eks. er præstegården i Astrup blevet renoveret uforudset ved præsteskitte.

Beløbet til lokaltfinansierede præster hæves, da lønnen er steget i Ormslev, og fordi en af præsterne i Tranbjerg opnormeres med 25%. De 25% skal anvendes til fælles præsterressourcer flere steder i provstiet, hvor væksten er størst: dåb i Malling, begravelser i Viby og 7 konfirmandspor i Skåde. PU-Kassen nedskrives efter flere års overskud, mens midlerne til Brandsoftabonementer, regnskabskontoret og puljerne er de samme i 2023.

I 2023 anvender præsterne en stor del af de coronaopsparede midler i deres pulje til en studietur til Amsterdam. Angående de fælles samarbejder, så er praksis, at budgetmidlerne reguleres efter over- og underskud, så der ikke akkumuleres for mange frie midler. Skole-Kirke-Samarbejdet har fået ny administrativ studentermedhjælper. I 2022 var det sat ekstra af til etablering af kontor, mens niveauet sættes lidt ned igen til 2023.

Brian Ørnbøl er nu den eneste kommunikationsmedarbejder, men der er også afsat midler til kampagner og evt. køb udefra af hjælp til digitalt. Budgettet til undervisning af konfirmander med specielle behov er også gået lidt op og ned pga. opnormering og corona. I 2023 kommer også Folkekirken – Det Sociale Arbejde med, da Domprovstiet er udtrådt af samarbejdet, så udgiften nu fordeles mellem de tre provstier. Det efterlader en rest på ca. 1 million, som kan komme til anvendelse med stigende byggeudgifter f.eks. ny præstebolig i Viby, sognegård i Skåde, renovering i Malling og nyt orgel i Tranbjerg.

Torben Lauridsen fra Fredens savnede mere respekt og tillid fra provstiudvalget til, at menighedsrådet selv kan forvalte de midler, de får ud. Han satte spørgsmålstejn ved, om pengene ligger bedre i puljer. Han mente også, at fremskrivningen er for lille for 2023, og at der generelt skulle lægges flere midler ud i sognene. Han bad provstiudvalget overveje, hvor meget af økonomien, de ønsker at styre.

Provsten svarede, at pengene skal virke ude i menighedsrådene, men gennem solidaritet og gennemsigtighed. Fredens Menighedsråd ønsker sig f.eks. en besøgstjeneste, men skal Fredens fx have lønmidler til en 3-årig periode, skal hele fællesskabet være med på det, idet Fredens stadig får højere ligning end andre sammenlignelige sogne.

Torben Lauridsen: Er provstiudvalget mere kompetent til at vurdere, hvordan pengene skal bruges?

Provsten: Provstiudvalget skal vurdere, hvad der er til fællesskabets bedste og sikre solidaritet, så de stærke sogne ikke tryner de mindre stærke. Desuden har provstiudvalget et økonomisk tilsyn med forvaltning af offentlige midler, som kræver en vurdering af, hvor meget det er ansvarligt at hæve den daglige drift.

Provstiudvalgskassen

Provstisekretær Mathias Hede Madsen gennemgik regnskabet for PU-Kassen i 2021 ud fra de 6 dele, som kassen er opdelt i: provstikontorets drift, det fælles regnskabskontor, den fælles personalekonsulent, provstiets fælles puljer, samarbejderne i Århus og regnskaber for udvalg under Århus Stiftsråd. Det samlede driftsbudget var på 7.467.000 kr., og det samlede resultat udgjorde et plus på 1.682.636,16 kr.

Kirkegårdsudvikling

Pernille Wittrup Gad gav en status på udviklingen på kirkegårdene. Ormslev og Mårslet har helhedsplaner og er i gang med at få dem gjort til virkelighed. Viby er ved at lægge sidste hånd på den nye strategiplan, mens Kolt, Tiset og Skåde har fået tegnet nye afdelinger. Beder og Malling skal i gang med at lave en helhedsplan og har holdt flere borgermøder, mens Fredens skal i gang med at lave staudeafdeling og skov. Holme er ved at sætte et pilotprojekt i gang i forhold til biodiversitet og rekreation. Tranbjerg fik ny afdeling for et par år siden og står ikke overfor nye store planer, men arbejder med biodiversitet. Astrup, Tulstrup og Hvilsted afventer digitale kort, inden de kan komme videre med udviklingsplaner.

Behovsanalyse

De seneste mange års udvikling i begravelsesmønstret, hvor urnenedsættelser nu udgør mere end 80%, har medført, at der skal bruges langt mindre plads på de danske kirkegårde. Derfor har Pernille Gad i samarbejde med Michael Thruesen udviklet et dynamisk system, der kan lave behovsanalyse på kirkegårdene. Formålet er at supplere kirkegårdskonsulentens behovsberegning med en mere nuanceret og detaljeret beregning, der også kan sætte tidshorisont på f.eks. nedlukning af enkelte områder på kirkegårdene. Det sker ud fra 10 års konkrete data fra de enkelte kirkegårde, hvor nedsættelseshistorik, den specifikke omløbstid på gravsteder og kirkegårdenes kapacitet. Provstisekretæren indsamler data, hvilket gør, at det sker ud fra en ensartet metode, der sikrer kvalitet i tallene.

Energigennemgang på kirkegårdene

Pernille Gad var i marts og april på rundtur på provstiets kirkegårde sammen med Energitjenesten. Rapporterne fra de enkelte kirkegårde ventes i begyndelsen af juni og vil indeholde generelle betragtninger for alle kirkegårde samt et specifikt afsnit om de enkelte kirkegårde. Rapporterne tænkes ind i kirkegårdsudviklingen.

Kommunikation

Vedtægt for samarbejdet blev i februar 2021 sendt ud til menighedsrådene til godkendelse. Den foreliggende vedtægt indeholder kun få ændringer, idet der efter Domprovstiets udtrædelse nu kun er 3 provstier med, og hjemstedet er flyttet til Århus Nordre. Vedtægten blev godkendt af forsamlingen.

Karen Balling fra Kolt Menighedsråd er indstillet af provstiudvalget og blev på budgetsamrådet godkendt som provstiets repræsentant i bestyrelsen for kommunikationssamarbejdet, hvor hun er

valgt som formand. Karen Balling præsenterede sig for forsamlingen. Hun er uddannet journalist og arbejder til dagligt med kommunikation i Randers Kommune. Bestyrelsen hjælper med at prioritere Brians opgaver. Fokus er på folkekirkens fortællinger og bæredygtighed samt sammenhængen mellem de lokale sogne og den større kirke som sådan (provstierne og fælles kampagner). Hun orienterede om en ny aftale i Søndre om annoncering i lokalavisen. Det første halve år dækker provstiet udgifterne med supplerende af fælles annoncer, hvis ikke sognene selv fylder siden ud. Sognene opfordres til at præsentere ordningen på næste menighedsrådsmøde og beslutte sig for, om de vil bruge den.

Diakoni

Lone Skov Frølund har været ansat som diakoniprojektleder siden 1. oktober 2021. Hun er helt gratis for provstiet, da hun er finansieret af Samvirkende Menighedsplejer, der arbejder over hele landet. I Århus er der fokus på kirken uden for murene, hvorfor projektsamarbejdets titel netop er, hvordan vi er kirke for hele sognet, også for ikke-medlemmer. Der er mange sogne i Århus med mange indvandrere, hvorfor hun naturligt er placeret i Ravnsbjerg, fordi sognet i forvejen arbejdede med lignende diakonale tiltag, og fordi 57% af indbyggerne ikke er medlem af folkekirken. I Ravnsbjerg står 50% af indvandrerne i sognet uden for arbejdsmarkedet, hvorfor der er brug for sociale tilbud, der med tiden også spredes ud til Viby og Holme. Hendes arbejde siden oktober har bestået i at afdække behovet i sognet, og hun har sat gang i tiltag, der yder rådgivning om praktiske og konkrete udfordringer, såsom Nem-ID, indmelding i sportsklubber osv. De konkrete udfordringer har ført til større samtaler, mere hjælp til familier og kendskab til de temaer og sociale udfordringer, der generelt er i området. Ligeledes er hun involveret i Folkekirkens Feriehjælp, familienetværk osv. og arbejder sammen med andre diakonale organisationer. Lone Skov Frølund opfordrede menighedsrådene til at kontakte hende, hvis de har brug for assistance til at opstarte diakonale tiltag i deres egne sogne. Men meningen er, at hendes ansættelse hurtigst muligt skal blive praktisk i forhold til de mennesker, det handler om, i stedet for oplæg, orientering og administration.

Folkekirken – det sociale arbejde

Helga Kolby Kristiansen blev genvalgt som Søndres repræsentant i bestyrelsen. Christina Daa Horshauge orienterede om situationen for de ukrainske flygtninge, der er kommet til Århus. Der er ankommet i alt ca. 1.100 flygtninge, hvoraf de 200 er på 3 måneders ophold med privat indkvartering, mens de resterende 900 har fået opholdstilladelse og er blevet anvist bolig. Af de 900 er ingen blevet indkvarteret i Århus Søndre. Men det har ikke skortet på hjælp fra menighedsrådene i Søndre, idet flere har doneret maddage og stillet med frivillige kort efter invasionen. Der har været 120 til spisning på frivillig-centret hver dag, ligesom der er blevet indsamlet tøj, afholdt koncerter m. v. Ligeledes er Fælleshuset på Carl Blochs Gade blevet startet op i samarbejde mellem folkekirken, Røde Kors, Folkekirkens Nødhjælp og Familiecenteret.

Bestyrelsen bag personalekonsulent

Helga Kolby Kristiansen og Hans Christian Feindor-Christensen er indstillet af provstiudvalget. De blev begge godkendt.

Grøn omstilling

Der blev afholdt konference om grøn omstilling i Fredericia mandag den 16. maj med deltagelse af kirkeministeren, biskopperne og 700 andre deltagere.

Ladestanderudvalget

Mogens Mortensen redegjorde for udvalgets arbejde og baggrund for den indstillinger, det er nået frem til mht. etablering af ladestandere, der ifølge bekendtgørelsen skal være gjort inden 1. januar 2025. Udvalget har vurderet, at der ikke kan laves en fælles, samlet løsning for etablering af elladestandere i hele provstiet pga. af forskellige behov i sognene og forskellige holdninger til elladestandere i provstiets menighedsråd. I stedet anbefaler udvalget, at man tager kontakt til AURA, der dækker hele Aarhus Søndre Provsti, og som via tilskud fra en grøn pulje og efter "først-til-mølle" tilbyder at opsætte ladestandere ved sognegårde og kirker uden beregning mod offentlig adgang til at lade. AURA sørger for administration og drift af standerne. Opsætning af ladestandere ved sognegårde kræver 25 amp. fri, hvorfor der muligvis skal opsættes nyt målepunkt. Dette koster 15.500 kr. + moms pr. målepunkt. Ligeledes kan der opsættes en privat ladestander ved præsteboliger i takt med, at behovet opstår. I øjeblikket koster dette ca. 10-12.000 kr. alt efter, om man er elkunde hos AURA. Den fælles udviklingspulje til grøn omstilling kan søges til afholdelse af udgifterne i forbindelse med etablering af elladestandere. Menighedsrådene opfordres til hurtigt at komme i gang med opgaven.

Affaldssortering

Pernille Weldingh orienterede om den kommende ordning for affaldssortering. Folkekirken er erhverv, så man skal selv sørge for at indkøbe affaldsspande og sørge for at få det fjernet. Oplagt at gøre det i fællesskab. Der kommer ny orientering, når vi ved mere.

Evt.

Provstisekretæren gjorde opmærksom på ny udgivelse om kirkekunst fra Akadimirådet, som menighedsrådene fik et eksemplar med hjem af.

Budgetsamrådet afsluttedes med afsyngningen af "Det dufter lysegrønt af græs".

Referent/Mathias Hede Madsen